

KASSIN 100 MIO

» Avskrivingarnar fara at verða væl størri, av tí at fleiri feløg eru undir konkurs/tvingsilsavtøku

Men hesin langi listin við 65 milliónum, mistum skatta-krónum er bara toppurin av ísfjallinum. Tí Taks stendur í lötuni reelt og veittrar far-væl til umleið 31 milliónir krónur afturat. Her er talan um pengar, sum eru kravdir inn, men bara ongantið finna vegin fram til landskassan, tí feløgini, ið hava kravt pengarnar inn, eru áveg á húsagang.

Í eini frágreiðing til Landsgrannskoðanina í fjørsummar staðfestir Taks, at avskrivingarnar fara at verða væl størri, av tí at fleiri feløg eru undir konkurs/tvingsils-

avtøku. Viðari staðfestir Taks at:

– Tá hesi feløg eru strikað hjá Skráseting Føroya, roknar Taks við at avskriva í minsta lagi 33 milliónir krónur afturat, tí sannlíkt er at ongin peningur er til at rinda skuld, sum til dømis meirvirðisgjald.

Henda meting skuldi eisini vísa seg at halda.

– Pr. 31. desember hava vit meldað 31 milliónir krónur inn í mvg-krøv í trotabúgv, vátar Eyðun Mørkøre.

Stjórin á Taks dugir í dag ikki at meta um, hvørt Taks fær nakra krónu burtur hesum mvg-krøvum.

Tilsamans er also talan um 96 milliónir krónur, 65 milliónir avskrivaðar og 31 milliónir sum krøv í trotabúgvum. Pengar, ið eftir røttum áttu at ligið í landskassanum, men í staðin eru farnir millum skins og hold í feløgum, sum síðani eru farin á húsagang.

MVG

Altíð svangi landskassin má avskriva 100 milliónir krónur í meirvirðisgjaldi

Eyðun avskrivar 100 milliónir

Afturat teimum 65 milliónunum, sum Taks longu hevur avskrivað, hevur Taks sett fram krøv um 31 milliónir krónur í mvg, sum ongantið vunnu vegin fram til landskassan. Eyðun Mørkøre dugir ikki at meta um, hvørt hann fær nakra krónu innaftur.

Jón Brian Hvidtfeldt

– Jú, vit mugu bara staðfesta, at okkara metingar vístu seg at halda. Eyðun Mørkøre, stjóri á Taks, hyggur eftir sonevnda svartalista hjá Taks, sum er ein listi yvir virki og einstaklingar, har tapsvandin er stóur.

Í fjørsummar roknaði Taks við, at næsta hálva árið fór at vera neyðugt at avskriva 33 milliónir krónur í meirvirðisgjaldi.

– Pr. 31. desember 2012 hava vit meldað 31 milliónir krónur inn í mvg-krøv í trotabúgv, vátar Eyðun Mørkøre ídag.

Her er í fleiri førum talan um trotabúgv, sum ikki eru endaliga gjørd upp, og tí er vónleyst at meta um, hvussu nógvur av teimum 33 milliónunum Taks fær inn.

– Nei, tað dugi eg als ikki at meta um, sigur Eyðun Mørkøre.

Rokna vit hesar 31 milliónir sum taptar, so hevur Taks síðstu árin avskrivað 96 milliónir krónur í meirvirðisgjaldi.

Meira útistandandi

Landsgrannskoðanin staðfestir, at síðani 2006 eru eftirstøðurnar av meirvirðisgjaldi øktar úr 70,9 milliónum upp í 119,4 milliónir krónur. Sambært stjóranum á Taks eru tvinnar orsøkir til gongdina.

– Vit hava upplivað verri tíðir í samfelagnum, har fleiri fyrirkur hava havt trupult við at gjalda sínar rokningar. Og á hinum bógnum hevur Taks framt størri eftirlit á hesum øki síðstu árin, serliga innan byggivinnuna, og har eru vit so komin fram á meirvirðisgjald, ið skal gevast upp, sigur Eyðun Mørkøre.

Sambært stjóranum var

mvg-eftirstøðan 117 milliónir krónur, tá árið 2012 varð gjørt upp. Málið hjá Taks er, at eftirstøðan skal koma niður um 110 milliónir.

Eftirlýsta amboðið

Í samband við at lógin um meirvirðisgjald skuldi koma í gildi afturi í 1993, varð tosað um at geva Taks heimild at steingja fyrirkur, sum ikki rindaðu tað meirvirðisgjald, ið tær høvdu krav inn vegna landskassan. Men uppskotið fekk ikki politiska undirtøku og varð ongantið sett í gildi.

– Jú, eitt slíkt amboð hevði óivað avmarkað nøkur tap, staðfestir Eyðun Mørkøre turt ídag.

Eftir politiskt tos um hetta í fleiri ár, varð lógin um meirvirðisgjald broytt í fjør. Við lógarbroytingini fekk Taks heimild at strika eitt felag, um tað ikki hevur latið latið inn meirvirðisgjald fyra fylgjandi avgjaldstíðarskeið (sí aðra grein).

– Tað er eingin loyna, at vit ynsktu hetta amboð eftir tvey fylgjandi avgjaldstíðarskeið, men hetta var so politiski viljin, og tað er so tað, sigur Eyðun Mørkøre.

Taks hevur enn ongantið brúkt hetta nýggja amboð, nýggju mánaðir eftir lógarbroytingina.

– Vit hava valt at fara varisliga til verka, sigur Eyðun Mørkøre og leggur afturat, at Taks roknar við at fyrirkur fara at uppføra seg betri eftir lógarbroytingina.

Stjórin sigur seg tó ikki ivast í, at nýggja amboðið hevur ein virknað, tí nú hevur Taks heimild at strika fyrirkur, sum ikki rinda sítt meirvirðisgjald. Og enn einaferð ásannar hann, at amboðið skuldi verið komið fyrr.

Ongar gamlar syndir

Á listanum yvir feløg, har Taks hevur endaliga avskrivað meirvirðisgjald, ella í øðrum lagi hevur sett fram krav móti trotabúgvum, ganga aftur nógvir fólk, sum framvegis eru virkin í vinnulívinum. Men hóast hesi fólk harvið eiga sín part av orsøkini til, at útvið 100 milliónir mangla í landskassanum, so hevur Taks einki amboð at krevja tey eftir pengunum.

– Nei, tað sum er avskrivað, er farið, staðfestir Eyðun Mørkøre.

Lógarbroytingin frá 2012 gevur heldur ikki nøkur amboð í somáta. Einasta nýggja er, at Taks fær eitt sindur neyvari eftirlit við hesum mvg-skuldarum.

– Populert kanst tú siga, at vit hava møguleika at seta hesar persónar á ein sonevndan svartalista, har vit kunnu áleggja teimum at seta fram trygd móti framtíðar mvg-rokningum. Og so kunnu vit eisini stytta avgjaldstíðarskeiðið hjá hesum persónum. Men hesi amboð peika bara frameftir, ikki aftureftir, sigur Eyðun Mørkøre.

Møguleikin at fara eftir gamlari skuld hjá teimum, sum í framtíðini forvinna pengar, er also ikki til staðar. Og Taks hevur heldur ongan møguleika at forða fólk, sum umvegis síni gomlu feløg standa í stórari mvg-skuld til tað almenna, at taka upp nýtt virksema.

Eyðun Mørkøre dugir í dag ikki at vísa á dømi um, at broytingarnar í mvg-lógini frá 24. apríl í fjør hava havt virknað.

– Nei, eg havi ikki dømi um tað. Men eg eri tó sannførdur um, at broytingin hevur og fer at hava ein virknað, sigur stjórin á Taks.

Kunnu framvegis skylda mvg í eitt ár

Hóast mvg-lógin varð herd í fjør, so ber framvegis til at skylda meirvirðisgjald í eitt ár, uttan at tað fær stórvegis avleiðingar.

Tað var hóvliga farið fram, tá landsstýrismaðurin í figgarmálum í februar í fjør fór undir at orða lógaruppskotið, hvørs endamál var at tippa holini í lógini um meirvirðisgjald. Í almennum viðmerkingunum til lógaruppskotið stendur, at »vart skal verða gjørt við, at endamálið við hesum broytingaruppskoti til mvg-lógina er ikki at raka persónar, ið ikki hava fingið gjørt sína skyldu móti landskassanum, orsakað av óhepnem umstøðum, men

harafturímóti persónar, ið tilvitað misbrúka mvg-skipanina.«

Somuleiðis varð víst á, at fyrirkur klaga um, at tað kann ikki »betala seg at bjóða uppá uppgávur, tí tær eru upp ímóti fyrirkum, ið sleppa sær undan at gjalda mvg, og tí kunnu geva lægri boð.« Og sum tað triðja var víst á tørvin at fáa styrkt rættarkensluna hjá borgarunum.

Hesin hóvligi tóni í almennum viðmerkingunum sæst aftur í sjálvum lógarstekstinum. Hóast tað er ásett í mvg-lógini, hvussu meirvirðisgjaldið fellur til gjaldingar, so verður í lógarbroytingini lagt

upp til eitt rímuliga langt elastikk, áðrenn hamarin fellur.

Sambært lógarbroytingini ber framvegis til at skylda meirvirðisgjald í fyra fylgjandi avgjaldstíðarskeið, áðrenn Taks yvirhøvdur fær heimild at brúka sterkma amboðið, sum er at strika skrásetingina av einum virki. Hetta verður eisini nevnt at tvingsilsfrámelda eitt virki.

Undir viðgerðini í lóginginum mælti andstøðan til at geva Taks heimild at handla fyrr, helst eftir tveimum ella trimum avgjaldstíðarskeiðum, men tað vann ikki frama.

jonbrian@sosialurin.fo